

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200035
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8221200035.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: Z. M., E.. XX.XX.XXXX, XXX XX I. XX, zastúpeného: Mgr. Matúš Macko, advokát, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníková 3A, 841 05 Bratislava, IČO: 42 185 190, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 460,54 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 17. 05. 2021, č. k. 7Csp/4/2021-84 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v sume 460,54 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 460,54 Eur od 23.1.2021 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi voči žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník“.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, 6 Občianskeho zákonníka, § 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 39, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že v prejednávanej veci sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 460,54 eura s prísl., a to z dôvodu, že spotrebiteľská zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 07. 01. 2014, ktorú uzavrel so žalovaným sa má považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Medzi stranami nebolo sporné, že na základe uvedenej úverovej zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi pri podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere sumu 200 eur a žalobca sa zaviazal vrátiť žalovanému spolu s nákladmi spojenými so spotrebiteľským úverom celkom sumu 304 eur do 05. 05. 2014. Sporné medzi stranami tiež nebolo, že žalobca celkom zaplatil žalovanému sumu 660,54 eur, čo vyplýva aj so žalobcom doloženého výpisu z tzv. klientskej zóny k zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.

01. 2014. Dohodnutá odplata, ktorá mala pozostávať z úrokov vo výške 39,15 % v sume 26,10 eura a administratívneho poplatku v sume 77,90 eura, je pri výške spotrebiteľského úveru 200 eur za obdobie od 07. 01. 2014 do 05. 05. 2014 neprímerane vysoká, v rozpore so zákonným ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a súčasne aj v rozpore s dobrými mravmi, a preto ju súd s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka považoval za neplatnú. O jej neprímeranosti svedčí aj viac ako trojnásobná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov poskytnutého úveru (251,18 %) oproti priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov platnej ku dňu podpísania zmluvy, uvedenej v zmluve (75,53 %). Vzhľadom na vykonané dokazovanie mal súd za preukázané, že žalobcovi bola vyplatená suma 200 eur a na úhradu úveru zaplatil žalovanému celkom sumu 660,54 eura, teda zaplatil o 460,54 eura viac ako bol podľa zmluvy povinný zaplatiť. O uvedenú sumu sa žalovaný bezdôvodne obohatil. Žalobca plnil bez právneho dôvodu a keďže pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nemal žalovaný nárok na plnenie úrokov a odplaty, žalobca nebol povinný plniť žalovanému viac ako sumu poskytnutého úveru.

4. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal aj námietkou premlčania vznesenou žalovaným a dospel k záveru, že k premlčaniu žalobcom uplatneného nároku nedošlo ani v dvojročnej subjektívnej ani v desaťročnej objektívnej premlčacej lehote. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca subjektívne získal vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto zaň zodpovedá, až po porade so Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 10. 01. 2019, a teda k uplynutiu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby ku dňu podania žaloby, t. j. k 07. 01. 2021 nedošlo. Žalovaný nijakým spôsobom napriek súdom poskytnutej príležitosti nepreukázal, že sa žalobca o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil dozvedel už skôr, a to pred márnym uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty. Žalovaný vznesenú námietku premlčania riadne neodôvodnil, nepreukázal ju relevantnými dôkazmi, pričom dôkazné bremeno v tomto prípade zaťažovalo žalovaného. Pre plynutie desaťročnej objektívnej premlčacej lehoty je relevantné nielen zistenie, kedy spotrebiteľ plnil, ale hlavne zistenie, či dodávateľ mal reálnu možnosť získať poznatok, že prijíma nezákonnú platbu od spotrebiteľa a že ju získava ako bezdôvodné obohatenie na úkor spotrebiteľa. V tejto súvislosti súd poukázal na rozhodnutia súdov z obdobia, kedy malo dôjsť k prijatiu platby žalovaným nad rámec istiny poskytnutého úveru, podľa ktorých boli spotrebiteľské zmluvy pripravené žalovaným s vadami, spôsobujúcimi bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru pre nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy vyžadovaných v ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Teda nie spotrebiteľ by mal dokazovať jeho vedomosť o porušení zákona, ale dodávateľ má dôkazné bremeno, že pri prijatí platby nekonal úmyselne. Tak má veriteľ šancu dokázať len nedbanlivosť, aby sa aplikovala pre neho priaznivejšia, kratšia dvojročná objektívna premlčacia doba. Podľa názoru súdu zo strany žalovaného v danom prípade došlo k úmyselnému získaniu bezdôvodného obohatenia na úkor žalobcu a objektívna premlčacia lehota vo vzťahu k uplatnenému nároku neuplynula.

5. Vychádzajúc zo zistenia, že žalobca zaplatil žalovanému nedôvodne sumu 460,54 eura (660,54 eur - 200,- eur), hoci úver mu bol poskytnutý bezúročný a bez poplatkov a súčasne žalovaným vznesená námietka premlčania bola posúdená ako nedôvodná, súd žalobe žalobcu o vydanie bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu vyhovel.

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech preto priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanému s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolateľ má za to, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 07. 01. 2014 o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX má všetky obligatórne náležitosti v zmysle platných právnych predpisov účinných v čase jej uzatvorenia. Spotrebiteľ sa zaviazal za poskytnutý úver 200 eur zaplatiť celkom čiastku 304 eur, ak nie je dohodnuté inak do 05. 05. 2014. Z uvedeného preto nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 304 eur s termínom splatnosti dňa 05. 05. 2014. Ako je v texte zmluvy špecifikované, splátka vo výške 304 eur pozostáva zo sumy istiny vo výške 200 eur, celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom vo výške 104 eur. Celkové náklady spotrebiteľa so spotrebiteľským úverom sú tvorené súčtom úroku vo výške 39,15 eura ročne z poskytnutého úveru, čo v prípade riadneho splatenia

úveru predstavuje sumu 26,10 eura a administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 77,90 eura. V zmysle uvedeného je preto v zmluve na prednej strane jasne určené rozlíšenie splátky istiny, úrokov a poplatkov. Z uvedeného s určitosťou vyplýva, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov, vzhľadom na to, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. Ďalej uviedol, že žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou bolo preukázať v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN v zmluve neabsentuje. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené v zmluve o úvere. Žalobca bol dostatočne informovaný o výške RPMN a údaj o RPMN je uvedený jednak na prednej strane zmluvy o úvere a zároveň na samostatnej listine s ktorou bol žalobca oboznámený a ktorá mu bola spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere odovzdaná. Žalobca v prípade, že po podpise zmluvy nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu, alebo že odplata, úrok, či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo od zmluvy odstúpiť bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo však žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania žalovaného, odvolací súd preskúmal rozsudok len v jeho vyhovujúcom výroku I. a súvisiacom výroku III. o trovách konania. Nakoľko žalobkyňa odvolanie vo vzťahu k výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti odvolanie nepodala, odvolací súd nemohol preskúmať správnosť tohto výroku, a ako taký nadobudol právoplatnosť.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov odvolania žalovaného v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením a nesprávne zisteným skutkovým stavom, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

12. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 CSP. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci, je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje

aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

13. Z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, čo možno považovať za nesprávne práve posúdenie vecí. „Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne práve posúdenie vecí spočíva konkrétne v tom, že „súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávnu právnú normu alebo aplikoval správnu právnú normu, ale ju nesprávne interpretoval a napokon ak právnú normu správne interpretoval, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval“ (citované z rozhodnutia NS SR sp. zn. 2MCdo/4/2009). V každom prípade sa však v prípade nesprávneho právneho posúdenia jedná buď o nesprávnu aplikáciu právnej normy alebo o nesprávnu interpretáciu právnej normy, pričom ani jeden a ani druhý prípad nemožno subsumovať na daný spor.

14. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam poukazuje na ust. § 387 ods. 2 CSP. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam odvolací súd uvádza nasledovné.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere dňa 07. 01. 2014 č. XXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 200 eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 104 eur do 05. 05. 2014. Z prehľadu splátok vyplýva, že žalobca pri splácaní zmluvy č. XXXXXXXXXX zaplatil žalovanému sumu 660,54 eur, pričom výška poskytnutého úveru predstavovala sumu 200 eur. Žalobca teda preplatil poskytnutý úver o sumu 460,54 eur.

16. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou žalovaného, že na jeho strane nevzniklo bezdôvodné obohatenie, pretože súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Po preskúmaní obsahových náležitostí zmluvy predloženej samotným žalovaným súd správne zistil, že zmluva neobsahuje okrem iného ani predpoklady použité na výpočet RPMN, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch). Na základe toho preto v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch správne považoval spotrebiteľskú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Navyac uzavrel, že odplata, ktorá mala pozostávať z úroku vo výške 39,15 % v sume 26,10 eura a administratívneho poplatku v sume 77,90 eura činí spolu sumu 104 eur, čo je pri výške spotrebiteľského úveru v sume 200 eur za obdobie od 07. 01. 2014 do 05. 05. 2014 (cca 4 mesiace) neprimerane vysoká, v rozpore so zákonným ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, a preto s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka je neplatná.

17. Ak teda žalobca uhradil žalovanému na základe uvedenej zmluvy viac ako mu bola zo strany žalovaného poskytnutá čistá istina úveru (bez úrokov za poskytnutie úveru a bez poplatkov), tak vzhľadom na bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru plnenie titulom úrokov z úveru a poplatkov za poskytnutie úveru možno v zmysle ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať za bezdôvodné obohatenie, ktoré na strane žalovaného vzniklo.

18. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne práve vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalovaného za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, odvolací súd rozsudok v zmysle ust. § 387 CSP potvrdil ako vecne správny, vrátane správneho súvisiaceho výroku o trovách konania.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný, avšak v odvolacom konaní mu žiadne preukázateľne trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).